Trafikutskottets betänkande 1983/84:9

om tilläggsbudget I (prop. 1983/84:25 bil. 3)

SJÄTTE HUVUDTITELN

1. **Statlig exportverksamhet inom väghållningsområdet.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag i proposition 1983/84:25 bilaga 3 (kommunikationsdepartementet) under punkt 1 (s. 21–22) och hemställer

att riksdagen bemyndigar regeringen att godkänna en höjning av SweRoads aktiekapital med 1 500 000 kr. till 2 000 000 kr.

2. **Sjöfart.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt 2 (s. 22–23) och hemställer

att riksdagen bemyndigar regeringen att godkänna att fastigheten Grönskär 1:4 överlåts till stiftelsen Stockholms skärgård utan vederlag.

3. **Kostnader för stämpelavgift å aktier i Aktiebolaget Aerotransport och Svensk Interkontinental Lufttrafik Aktiebolag.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt 3 (s. 23–24) och hemställer

att riksdagen till *Kostnader för stämpelavgift å aktier i Aktiebolaget Aerotransport och Svensk Interkontinental Lufttrafik Aktiebolag* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 1 057 500 kr.

4. **Posthus m. m.** Regeringen har under punkt 4 (s. 24–25) föreslagit riksdagen att medge att postverket får bygga om och bygga till postterminalen Göteborg Ban och finansiera bygget med i postverkets rörelse tillgängliga medel.

Redan i budgetpropositionen för budgetåret 1983/84 framhölls att det finns skäl att bygga ut Göteborg Ban. Med hänsyn till den osäkerhet som då rådde om byggnadens utformning och totalkostnad upptogs dock inte några medel för projektet. Föredraganden anser att det nu finns tillräckligt beslutsunderlag för att medge att posten startar bygget. Detta anges vara angeläget inte minst av sysselsättningsskäl.

Enligt de principer som riksdagen antagit (prop. 1980/81:100, TU 1980/81:15 och 1980/1981:21, rskr 1980/1981:199) skall riksdagen pröva postverkets tilldelning av medel för stora och betydelsefulla lokalinvesteringar. Dessa investeringar finansieras med anslagsmedel medan övriga byggnadsinvesteringar finansieras med rörelsemedel. Bl. a. med hänsyn till belastningen på statsbudgeten förordas nu i propositionen en avvikelse från regeln när det gäller Göteborg Ban. Bygget föreslås sålunda skola finansieras med i postverkets rörelse tillgängliga medel.

Utskottet

Vad departementschefen i förevarande sammanhang anfört och förordat har inte givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande.

Utskottet tillstyrker sålunda förslaget och hemställer

att riksdagen medger att postverket får bygga om och bygga till postterminalen Göteborg Ban och finansiera bygget med i postverkets rörelse tillgängliga medel.

5. **Kostnader för försök med riksfärdtjänst.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt 5 (s. 25) och hemställer

att riksdagen till *Kostnader för försök med riksfärdtjänst* på tilläggsbudget I på statsbudgeten för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 14 000 000 kr.

6. **Överlåtelse av fartyg och utlandsetablering.** Regeringen har under punkt 6 (s. 26–27) föreslagit riksdagen att anta inom kommunikationsdepartementet upprättat förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (1977:494) om tillstånd till överlåtelse av fartyg.

Det i propositionen framlagda lagförslaget har den lydelse som framgår av *bilaga* till detta betänkande.

Motionen

I motion 1983/84:186 av Rolf Clarkson m. fl. (m) yrkas

1. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som anförs i motionen rörande överlåtelse av fartyg och utlandsetablering,

2. att riksdagen med avslag på propositionen i denna del antar följande förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (1977:494) om tillstånd till överlåtelse av fartyg: Härigenom föreskrivs att lagen (1977:494) om tillstånd till överlåtelse av fartyg, vilken enligt lag (1980:458) gäller till utgången av december 1983 skall äga fortsatt giltighet till utgången av juni 1985.

Utskottet

Enligt riksdagsbeslut gäller lagen (1977:494) om tillstånd till överlåtelse av fartyg t. o. m. utgången av år 1983. I proposition 1981/82:217 om vissa sjöfartsfrågor angavs skäl föreligga att överväga om inte bedömningen av frågor om direktinvestering, i form av försäljning av fartyg till utländskt dotterbolag, bör överensstämma med den prövning som förekommer i frågor om svenskt rederiföretags valutaförsel för direktinvestering i utlandet, t. ex. för inköp i utlandet av fartyg till det utländska dotterbolaget. Valutakommittén (E 1977:03) som bl. a. har i uppdrag att pröva kriterierna vid direktinvesteringar i utlandet har enligt den nu föreliggande propositionen under hand meddelat att man räknar med att avge slutbetänkande under våren 1984. I

slutbetänkandet kommer de här aktualiserade frågorna att behandlas.

Föredragande departementschefen anser därför att giltighetstiden för lagen om tillstånd till överlåtelse av fartyg bör förlängas så att en gemensam bedömning av de båda investeringstyperna kan göras. Lagen föreslås därför gälla i ytterligare tre år eller t. o. m. utgången av år 1986.

Av propositionen framgår vidare att parterna på sjöarbetsmarknaden i skrivelse till regeringen den 1 oktober 1983 redovisat att man på vissa punkter kommit fram till en gemensam syn på förutsättningarna för tillstånd till överlåtelse av fartyg till utländskt dotterbolag. Parterna har i skrivelsen bl. a. angett att tillstånd bör kunna ges vid tillfälligt låga andrahandspriser för fartyg som måste avyttras.

Föredraganden erinrar i anslutning härtill om de uttalanden som gjordes i proposition 1976/77:146 (s. 29) i samband med att den nuvarande lagen infördes. Efter att ha konstaterat att fartyg under bekvämlighetsflagg är ett ovälkommet inslag i världssjöfarten anfördes att en överföring till dotterbolag i sådant land normalt måste anses strida mot väsentligt allmänt intresse, dock att det även här måste finnas möjligheter till olika lösningar i det konkreta fallet. Vidare sades att det – för att sådant tillstånd skulle kunna meddelas – måste vara klarlagt att den fortsatta driften sker under förhållanden som är godtagbara utifrån svenska värderingar och Sveriges internationella åtaganden när det gäller säkerhet, miljö, social trygghet och fackliga rättigheter för de ombordanställda. Något tillstånd till försäljning till dotterbolag i land som tillhandahåller bekvämlighetsflagg har inte meddelats, men föredraganden erinrar om att möjligheten redan finns. Enligt hans mening bör det finnas möjlighet att ge tillstånd till överlåtelser i enlighet med den gemensamma bedömning som framgått av den tidigare nämnda skrivelsen under förutsättning att det inte strider mot väsentligt allmänt intresse.

I motion 1983/84:186 (m) framhålls att förut nämnda överenskommelse mellan parterna förutsätter dels att viss förändring av gällande skatte- och sociallagstiftning avseende ombordanställda sker, dels att sjöfartsnäringen i lagstiftningen behandlas på samma sätt som näringslivet i övrigt vad gäller direktinvesteringar i utlandet.

Motionärerna finner det mot bakgrund härav illavarslande att propositionen inte antyder någon villighet från regeringens sida att få till stånd konstruktiva diskussioner med ifrågavarande organisationer för att utröna möjligheterna att förändra flagglagstiftningen på ett sätt som tillfredsställer dels allmänna intressen, dels de önskemål som parterna uttryckt i avtalet.

Regeringen föreslås därför ta initiativ till överläggningar och erforderlig utredning, som kan leda till en flagglagstiftning, som är bättre tidsanpassad än vad 1977 års lag är. En skyndsam handläggning av detta ärende är enligt motionen av stor vikt, varför förlängningen av lagens giltighet bör gälla en kortare tid än vad regeringen föreslår.

Utskottet finner i likhet med föredraganden valutakommitténs betänkan-

de och prövningen härav böra avvaktas före ett slutligt ställningstagande i här berörda frågor. Beredning inom departement pågår redan enligt vad utskottet erfarit, av bl. a. de spörsmål som aktualiserats av den nämnda skrivelsen från parterna på sjöarbetsmarknaden. Utskottet finner det för sin del vara angeläget att såväl arbetet härmed som prövningen av valutakommitténs aviserade betänkande sker utan dröjsmål – detta med tanke på den stora vikt en tillfredsställande lösning av dessa frågor har för sjöfartsnäringen och vår ekonomi i dess helhet. Vad föredraganden i sammanhanget anfört utesluter inte att, i enlighet med motionärernas önskemål, en omprövning av den nu gällande flagglagen sker vid en tidigare tidpunkt än som förutsatts i propositionen – något som utskottet finner önskvärt.

Under hänvisning till vad sålunda anförts synes en särskild framställning hos regeringen i ämnet, som motionärerna yrkat, inte nu vara påkallad. Beträffande lagförslaget tillstyrker utskottet vidare regeringens förslag och avstyrker motionen i denna del.

Utskottet hemställer följaktligen

1. beträffande *skrivelse till regeringen angående överlåtelse av fartyg och utlandsetablering*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:186 (m) yrkande 1,
2. beträffande *fortsatt giltighet av den s. k. flagglagen*
   att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1983/84:186 (m) yrkande 2 antar det inom kommunikationsdepartementet upprättade och vid detta betänkande fogade förslaget till lag om fortsatt giltighet av lagen (1977:494) om tillstånd till överlåtelse av fartyg (bilaga).

Stockholm den 6 december 1983

På trafikutskottets vägnar
KURT HUGOSSON

Närvarande: Kurt Hugosson (s), Rolf Clarkson (m), Birger Rosqvist (s), Olle Östrand (s), Sven-Gösta Signell (s), Per Stenmarck (m), Rune Torwald (c), Margit Sandéhn (s), Görel Bohlin (m), Olle Grahn (fp), Sven Henricsson (vpk), Göran Riegnell (m), Anna Wohlin-Andersson (c), Lisbet Calner (s) och Margareta Persson (s).

Särskilt yttrande

Punkt 4 *Posthus m. m.*

Rune Torwald (c) anför:

När frågan var aktuell för ett par år sedan, var jag kritisk till denna mycket stora investering och krävde, att man borde undersöka möjligheterna att i stället inrymma de nya sorteringsmaskinerna i det gamla posthuset vid Drottningtorget, där stora ytor blivit lediga i samband med att postterminalen Göteborg Ban togs i bruk. Nu hävdas, att det skulle vara omöjligt att inrymma sorteringsmaskinerna i det gamla postkontoret. Även om jag ställer mig tveksam till detta, så har jag ändå inte motsatt mig föreliggande förslag, eftersom det numera synes finnas ganska goda möjligheter att försälja det gamla postkontoret vid Drottningtorget och utnyttja det för andra angelägna ändamål, som anknyter till det centrala kommunikationsläge som platsen utgör.

Bilaga

Förslag till
Lag om fortsatt giltighet av lagen (1977:494) om tillstånd till överlåtelse av fartyg

Härigenom föreskrivs att lagen (1977:494) om tillstånd till överlåtelse av fartyg, vilken enligt lag (1980:458) gäller till utgången av december 1983, skall äga fortsatt giltighet till utgången av december 1986.